

Особливості порядку проведення тестування когнітивних здібностей та методика оцінювання його результатів

1. Загальна інформація

Анонімне тестування когнітивних здібностей є частиною кваліфікаційного іспиту та проводиться за допомогою вимірювання рівнів:

- вербального інтелекту,
- абстрактно-логічного інтелекту.

Тестування здійснюється з використанням комп'ютерної техніки та за допомогою автоматизованого інструменту вимірювання психологічних та інших характеристик особистості «PSYMETRICS».

Кожен тест Інструменту «PSYMETRICS» – абстрактно-логічний та вербальний, складається із завдань різного типу, рівня складності та оснащений адаптивним механізмом подачі запитань (Computer Adaptive Testing — CAT), у якому кожне наступне запитання подається учаснику іспиту із банку запитань автоматично з урахуванням індексу складності попереднього запитання та правильності або неправильності відповіді на нього. При наданні правильної відповіді на запитання наступне пропонується із підвищеним рівнем складності, що забезпечує більш точне вимірювання здібностей кожного учасника іспиту.

У межах кожного тесту учаснику іспиту подається індивідуальний і неповторний варіант із 30 запитань. Таким чином, у межах тестування кожному учаснику іспиту пропонується 60 запитань.

При цьому для кожного тесту встановлюються свої часові обмеження, а саме:

- для абстрактно-логічного – 20 хвилин;
- для вербального – 8 хвилин.

Обмеження часу – загальновизнана умова проходження тестів щодо когнітивних здібностей, оскільки рівень здібностей визначається через продуктивність (кількість правильно вирішених завдань за одиницю часу).

Зі спливом часу кожен тест автоматично завершується, система блокується для подальшого надання відповідей і здійснюється автоматичний підрахунок результатів.

2. Методика оцінювання

Результати кожного тесту в інструменті «PSYMETRICS» підраховуються за допомогою стандартизованих IQ-балів за шкалою від 55 балів до 145 балів за градацією:

- 55–69 балів – дуже низький рівень;
- 70–85 балів – низький рівень;
- 86–92 бали – нижчий за середній рівень;
- 93–107 балів – середній;
- 108–115 балів – вищий за середній;
- 116–130 балів – високий рівень;
- 131–145 балів – дуже високий рівень.

Підрахунок балів здійснюється з урахуванням рівня складності запитання. За кожний із чотирьох рівнів складності нараховується відповідна кількість сирих балів від 0,2 до 0,8, після чого сирі бали переводяться у стандартизовані IQ-бали згідно з алгоритмами Інструменту «PSYMETRICS».

У кожному питанні лише одна правильна відповідь, крім деяких завдань вербального тесту, де потрібно обрати два варіанти, про що буде окремо повідомлено в умові завдання.

Для визначення тестового бала і переведення IQ-балів у тестові бали застосовується формула:

$N_k/M \cdot 60 = S$, де:

N_k – бал кандидата в IQ-балах, що вираховується як середнє арифметичне за результатами вербального та абстрактно-логічного блоку;

M – максимальний IQ-бал;

60 – максимальний тестовий бал за тестування когнітивних здібностей, визначений пунктами 5.6, 5.7 розділу 5 Положення про порядок складання кваліфікаційного іспиту та методику оцінювання кандидатів від 19 червня 2024 року № 185/зп-24 (зі змінами, внесеними згідно з рішенням Комісії від 15 липня 2024 року № 220/зп-24);

S – результат кандидата в тестових балах.

Після визначення тестового бала за вказаною формулою він округлюється до наближеного числа з десятковою частиною 0,1.

Середній допустимий бал тестування встановлюється у 100 IQ-балів, що відповідає 41,4 тестового бала.

3. Порядок (правила) проходження тестування

Під час реєстрації на тестування учасник іспиту довільно обирає один із аркушів, на якому міститься логін до кожного тесту. Логін фіксується у відомості та засвідчується підписом учасника іспиту.

Після реєстрації учасники іспиту займають місця за комп'ютерами і проходять інструктаж.

Наступним кроком учасник іспиту вводить в програмі свій логін, заповнює поля анонімного статистичного опитування (вік, стать, освіта, сфера діяльності), після чого на екрані з'являться приклади завдань для ознайомлення та загальні рекомендації до виконання завдань.

Після ознайомлення починається тестування.

Якщо в процесі тестування виникають питання технічного характеру, необхідно підняти руку та дочекатися уповноваженого представника, який надасть необхідну технічну підтримку.

Хоча на проходження кожного тесту, в якому 30 завдань, виділено обмежений час (абстрактно-логічний – 20 хвилин, вербальний тест – 8 хвилин), учасникам іспиту рекомендується зосередитись на правильності відповідей, а не на тому, щоб пройти їх всі. Можна пропускати питання, не надаючи жодної відповіді, але пізніше до цього завдання повернутися НЕ можна. Спроба повернутись до питання стрілочкою браузера буде зарахована системою як пропущене питання. Можна змінити обраний варіант відповіді ЛИШЕ до переходу до наступного питання.

Після завершення часу, відведеного на іспит, учаснику необхідно дочекатися, поки уповноважений представник зафіксує у відомості результат, після чого посвідчити результат своїм підписом.

У випадку дострокового завершення тестування учаснику іспиту необхідно підняти руку та дочекатися уповноваженого представника, який зафіксує у відомості результат, після чого посвідчити результат своїм підписом.

Кількість балів, отриманих за результатами тестування когнітивних здібностей, вираховується як середній арифметичний бал за результатами двох тестів.

Під час тестування забороняється:

- користуватись мобільними телефонами;
- здійснювати відео-, фото-копіювання тестів;
- спілкуватися в будь-якій формі з іншими учасниками, зокрема після реєстрації на тестування, отримувати від них чи передавати їм інформацію або матеріальні носії;
- залишати робоче місце та приміщення для складання іспиту без дозволу та супроводу уповноваженого представника;
- заважати іншим учасникам складати іспит;
- списувати, в тому числі в іншого учасника;
- складати іспит замість іншого учасника;
- розмовляти з уповноваженими представниками, крім визначених цим порядком випадків;
- вставати, переміщатись приміщенням та виходити з нього під час тестування;
- користуватись ручкою або папером, використовувати будь-які допоміжні засоби для вирішення завдань;
- користуватись мережею «Інтернет»;
- відкривати додаткові вкладки на комп'ютері;
- заносити до приміщення для складання іспиту небезпечні предмети та речовини, що можуть створити загрозу життю та здоров'ю інших осіб.

У разі порушення зазначених вище правил учасник іспиту припиняє проходження тестування та покидає приміщення. За фактом порушення уповноваженими представниками складається протокол, що може мати наслідком припинення участі учасника у складанні іспиту (визнання таким, що не склав іспит).